

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bil Awtistiaeth (Cymru) drafft
Arolwg Ar-lein DAB112
Ymateb gan Cyfrannog ar-lein 112

National Assembly for Wales
Draft Autism (Wales) Bill
Online Survey DAB112
Evidence from Online Participant 112

Please refer to questions in the [Online Survey](#).

Question	Answer
01	Yes
02	Yes
03	Yes Mae yna gyrff eraill sydd yr un mor bwysig - ee, adrannau Llywodraeth y DU sy'n gweithredu yng Nghymru megis DWP - ond nad ydynt o bosib o fewn pwerau'r setliad datganoli i r Cynulliad ddeddfu arnynt.
04	Yes Byddai'n werth ystyried hynny wrth i gyni ariannol a thoriadau effeithio ar y gefnogaeth sydd ar gael ar gyfer pobl ag awtistiaeth a'u gofalwyr. Byddai hefyd yn rhoi grym i weithredu mewn achosion lle na fydd y strategaeth yn ddigon cryf ei geiriad i warc
05	Cytuno.
07	Cytuno.
08	Er lles yr unigolyn y mae arno angen asesiad a diagnosis, ac er lles y gofalwyr/rhieni sy'n ymgodymu â'r sefyllfa, mae angen rhoi blaenoriaeth i hyn. Gorau oll os yw Cymru yn arwain o ran gosod arfer da o ran amserlen darged.
09	Yes
10	Yes
12	Diffyg gallu i ddeall gohebiaeth a dogfennau cymhleth; anghenion cyfathrebu, yn enwedig mewn sefyllfa ffurfiol, mewn cyfarfod, neu hyd yn oed dros y ffôn; nerfusrwydd ac amharodrwydd i fynychu cyfarfodydd; diffyg dealltwriaeth gan rai unigolion mewn rhai sefydliadau o gymhlethdod yr anhwylder, yn enwedig gan nad yw o reidrwydd yn anabled amlwg, corfforol hawdd ei nabod; diffyg cydnabod diagnosis y rhai ar ben isaf y sbectrwm a diffyg unrhyw gefnogaeth iddynt fel oedolion wedi iddynt adael addysg ysgol - a hynny yn eu gadael yn agored iawn i niwed.
13	Yes
14	Pa gefnogaeth sydd ar gael iddynt hwy a'u gofalwyr ar ôl dyddiau addysg ffurfiol i fyw yn annibynnol, i ddod o hyd i

	swydd neu gyflogaeth addas, i'w cefnogi yn gymdeithasol.
15	It should be written on the Bill. Er mwyn rhoi grym deddfwriaeth i'r gofynion.
16	Yes Bydd gan Lywodraeth Cymru arbeniwyr ystadegol all gynghori ar gasglu data o'r fath, ac mae casglu'r data yn sail hanfodol ar gyfer creu strategaeth, gwneud polisi a'i roi ar waith. Tybed a oes angen cwestiwn ynghylch awtistiaeth hefyd ar lefel y cyfrifia
17	It should happen all the time. Drwy'r amser, ond gydag ymrwymiad i gynnal ymgyrch gyfathrebu genedlaethol bob tair blynedd, ymgyrch a fyddai'n pontio gwaith nifer o feysydd polisi megis iechyd, addysg, gwasanaethau cymdeithasol etc . Byddai hyn yn gyfle i roi cyhoeddusrwydd i waith blaengar Cymru yn y maes awtistiaeth, yn ogystal â bod yn ffordd o godi ymwybyddiaeth.
18	Ni all ond daioni ddod o fil sy'n mynd ati i godi ymwybyddiaeth o awtistiaeth a rhoi hawliau i'r rhai sy'n byw eu hoes gyda'r cyflwr. Mae cynseiliau mewn meysydd eraill yn profi bod manteision pendant i ddeddfu a bod ymgyrchoedd codi ymwybyddiaeth yn llwyddo i ddylanwadu, i addysgu ac i oresgyn anwybodaeth, ac i symud agendâu yn eu blaenau a newid canfyddiadau. Mae dirfawr angen hyn yn gefn i'r rhai sy'n byw â'r cyflwr hwn, a'u teuluoedd, a da fyddal gweld Cymru yn braenaru'r tir ac yn arwain ar agenda sy'n rhoi tegwch i awtistiaeth fel cyflwr sy'n para oes, ond sydd, o gael y gefnogaeth briodol, yn medru arwain at fyw bywyd eitha llawn. Mae'r hawl i ddefnyddio'r Gymraeg yn un cwbl berthnasol i'r bil hwn. Pwysig i'r bil gydnabod hawliau pobl ag awtistiaeth o ran cael gwasanaethau yn Gymraeg - sy'n dipyn o her yn aml ar hyn o bryd, a hynny yn fater sensitif yn achos unigolion y mae ganddynt anghenion cyfathrebu dybryd beth bynnag, heb i faterion dewis iaith fod yn broblem ychwanegol wrth ddarparu gwasanaethau iddynt.